

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. XXX. De Eo, qui furtivè Ordinem suscepit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

Episcopus validè, licet Ordinem Diaconatus, vel Subdiaconatus, vel alios inferiores non receperit. Non tamen talis poterit conferre Ordines, quos non receperit, quia sic per saltum ordinatus in Sacerdotem, & Episcopum, suscepit quidem Characterem Ordinis, sed non ejus executionem, *Gl. fin. in cit. c. un. h. t. Lopez in cit. c. 24. in addit. lit. A. & DD. hodie communiter contra Abb. hic. in fine.*

IX. Notandum ultimò, ad sacros Ordines suscipiendos non requiritur de necessitate Sacramenti usus rationis, sive anni discretionis, alioquin sic ordinatus Characterem non reciperet, sed deberet iterum ordinari, cujus contrarium constat ex *cit. c. un. h. t.* ubi dicitur, solum supplendum esse Ordinem Diaconatus prætermisum: reliqui autem inferiores Ordines, ante usum rationis, collati non sunt iterandis, *Fagn. c. l. n. 13.* quamvis non debeant Ordines, etiam minores, conferri ante annos discretionis, imò nec ante tempus à Jure constitutum: alioquin ordinato interdicienda est executio Ordinis usque ad legitimam ætatem, *c. Vel non est 14. de temp. ordinand.*

Gl. in cit. c. un. F. Discretionis, junctâ Gl. marg. lit. A. h. t. Multò magis autem minores Ordines, ante usum rationis, validè conferuntur, nec collati debent iterari, aut suppleri, *Turrecremata in c. Subdiaconus 4. dist. 77. n. 2. & colligitur ex cit. c. un. h. t.*

X. Quæritur secundo, an, qui Ordinem recipit, ante susceptum Sacramentum Confirmationis, sit irregularis? Resp. Negativè, ex communi sententia DD. quia nulla irregularitas, vel censura reperitur jure expressa, nec Concilium Trid. *Sess. 23. c. 4. de reform.* poenam aliquam imponit, sed solum præcipit, ut nullus ad primam Tonsuram admittatur, qui Sacramentum Confirmationis non suscepit. Imò probabilius est non esse peccatum mortale, si quis sine hoc Sacramento suscipiat Ordines, etiam sacros, vel in ijs minister, cum non necessariò prærequirant, vel supponant Confirmationem, *Avila cit. sec. 1. dub. 3. & alij recentiores plerique.* Aliud est de Baptismo, sine quo nullus Ordo validè suscipi potest, cum sit janua omnium Sacramentorum, *Gl. in cit. c. Sollicitudo, dist. 52. & est communis sententia DD.*

T I T V L V S XXX.

DE EO, QUI FURTIVE ORDINEM SUSCEPIT.

I.

Uia per saltum promori ad Ordines plerumque furtivè id faciunt, ideo subjicitur hic Titulus de furtivè recipientibus Ordines. Dicitur autem furtivè Ordines recipere, qui sine ordinatione, & licentia, seu consensu Superioris, nempe proprii Episcopi, & sine prævia examinatione, se per dolum ingerit ordinandis, aut ignorante Episcopo Ordinate, Ordines recipit, *Abb. in Rubrica h. t. Gl. in c. 1. Furtivè. Hostiens. in Summ. eod. n. 1. ubi addit, quod etiam ille, qui simul, & eodem die quatuor minores Ordines, unâ cum Subdiaconatu, accepit, vel simul duos sacros Ordines, furtivè recepisse Ordines censetur, ut ex dicendis patebit.*

II. Quæritur primò, quæ sit poena furtivè recipientis Ordines? Resp. Qui furtivè suscepit Ordinem, si contra hoc facientes lata erat excommunicatio, non potest in sic suscepto ministrare, nec ad superiorem Ordinem ascendere, sine dispensatione Papæ, prout sumitur ex *c. Veniens 1. h. t.* ubi habetur, quod Clericus quidam P. nomine, accessit ad Papam Alexandrum III. exponens eidem, se furtivè Diaconatus Ordinem suscepisse. Quare mandat Papa Episcopo Diocesano, quod si non fuit ab ipso, vel ab aliquo Archidiaconorum suorum, vel Prælatorum, sub interminatione anathematis (sive comminatione excommunicationis sub conditione facta) prohibitus, condignâ poenitentia ipsi impositâ, promoveat illum ad Officiu Sacerdotale, dispensando cum eo pro arbitrio suo, nisi alia impediunt. Si verò sententia excommunicationis super hunc lata fuit, ipsum moneat, ut in aliquo Monasterio, seu Canonici habitum regularem sus-

cipiat: & si ibi aliquo tempore laudabiliter fuerit conversatus, poterit Episcopus ex misericordia ei providere (non suo jure, sed auctoritate Papæ, ut sequitur, *Gl. fin. hic. Hostiens.*) alioquin (si non vult intrare Religionem) nullâ ratione permittit Papa enim ad Sacerdotium promoveri.

III. Pro explicatione hujus cap. notandum primò, is, qui furtivè, & clandestinè est ordinatus, sine consensu Superioris, & sine examinatione, recipit quidem verum Ordinem, & Characterem, non tamen habet executionem, seu usum Ordinis, nisi cum illo fuerit dispensatum, prout sumitur ex hoc c. & tradit *Abb. ibid. n. 1. not. 1.*

Notandum secundo, ex eo, quod in *cit. c. 1.* dicitur, illum, qui furtivè Diaconatum suscepit, si id fecit sub excommunicatione prohibitus, non posse ascendere ad Sacerdotium, sine dispensatione Papæ, colligunt quidam DD. ipsum irregularitatem incurrisse, quia in excommunicatione positus Ordinem suscepit, ideoque inhabilis redditur ad ascendendum ad Ordinem superiorem, *Abb. h. t. n. 2. not. 4. Navarr. in man. c. 27. n. 241.* Verum probabilius est, quod talis non incurrat irregularitatem, ut tradit *Covarr. in c. Abna, p. 1. §. 6. n. 6. Suar. dist. 31. de censur. sec. 1. n. 57.* sed suspensionem tantum ab Ordinis ita suscepti executione, quia secundum Canones ille sit irregularis, qui censurâ ligatus exercet aliquem actum Ordinis, à quo est prohibitus, *c. 1. de sent. & re jud. in 6. c. 1. de sent. excomm. in 6.* qui autem suscipit, etsi furtivè, Ordinem, non exercet actum Ordinis, ergo non sit irregularis: incurrit tamen suspensionem ab executione Ordinis sic suscepti, quod patet etiam ex *c. Innocentius 3. h. t.* ubi idem illud impedimentum declaratur per privationem executionis Ordinis suscepti in illis verbis: *Ordinatus in susceptis Ord-*

nibus ministrare non debent: juxta quod dictum c. 1. h. r. intelligendum est, dum ponit inhabilitatem ascendendi ad superiorem Ordinem, est enim in utroque c. sermo de suspensione, non de irregularitate: inter quas hæc est differentia, quod quando in jure prohibetur receptio Ordinum, est irregularitas, quæ omnino inhabilem facit ad Ordines: quando verò prohibetur usus, sive exercitium Ordinum, est suspensio, quæ usum tantum tollit, ut notat *Avila p. 7. de cens. dis. 9. sec. 1. dub. 4. §. Si opponas in fine*. Porro in c. 1. h. r. nulla imponitur nova suspensio, vel irregularitas excommunicato suscipiente Ordines, quia non agitur ibi de hoc delicto, sed de furtiva suspensione Ordinum: & distinguitur, utrum illa furtiva susceptio Ordinum fuerit facta contra prohibitionem Episcopi sub excommunicatione factam non se ingerendi Ordinibus; an sine illa: nam prior etiam casu non imponitur nova suspensio, vel irregularitas, sed solum dicitur, quod difficilius in ea dispensatur: si enim excommunicatio lata non erat, poterit Episcopus absolute dispensare cum furtive ordinato: si verò lata fuit, non potest dispensare, nisi sub conditione, ut Religionem intret, & laudabiliter in ea vivat, *Suar. cit. sec. 1. n. 57*.

IV. Notandum tertio, qui furtive ordinatus est contra prohibitionem factam ab Episcopo sub excommunicatione, & consequenter excommunicationem incurrit, est suspensus ab omnibus Ordinibus, non tantum sacris, sed etiam minoribus, quoad eorum usum, & exercitium, quia in c. *Cum illorum 32. de sent. excomm.* simpliciter est sermo de Ordinibus Ecclesiasticis, adeoque etiam de minoribus est accipiendum, quia nullus Ecclesiasticus Ordo suscipi debet, vel exerceri ab excommunicato. At verò in c. 1. & 3. h. r. fit solum mentio de Ordinibus sacris, quia illa facti speciem tantum continent, nec peculiare jus de Sacris statuunt. Est autem hæc suspensio, non ab omnibus Ordinibus simpliciter, sed solum à sic susceptis, non item ab inferioribus licite susceptis, quamvis durante suspensione, non possit talis ascendere ad Ordines superiores, *Suar. cit. sec. 1. n. 58. Zaf. in Comment. in Decretal. v. 3. h. r.* Porro hæc suspensio non incurritur ob inculpabilem ignorantiam, quæ excusat à culpa mortali, quia in c. 1. & 3. h. r. requiritur culpa: cum enim tanquam pœna imponatur talis suspensio, necessario supponit culpam, & quidem gravem, cum sit gravis pœna, *Suar. cit. sec. 1. n. 59. Zaf. c. l. n. 4.* Similiter per vim, vel metum gravem furtive ordinatus, non incurrit hanc pœnam suspensionis, cum ea non imponatur, nisi propter culpam, à qua excusat justus metus, *Suar. c. l. n. 60. Zaf. c. l. n. 5.*

V. Notandum quarto, si excommunicatio ab Episcopo ordinante non sit lata contra furtive ordinatum, tunc Episcopus potest jure suo, ac proprio cum illo dispensare, ut possit ascendere ad superiorem Ordinem. Si verò excommunicatio contra illum lata sit, tum etiam, jure suo, potest cum illo dispensare, si intraverit Religionem: alioquin verò si in seculo maneat, solus Papa dispensare potest, ut ad superiorem Ordinem promoveatur, uti sumitur ex c. 1. h. r. & *Abb. ibid. n. 3.* Quamvis autem ingressus in Religionem non tollat irregularitatem, facit tamen, ut eo facilius cum eo dispensetur, ut col-

ligitur ex c. 1. *Gl. fin. hic*, & *Abb. ibid. n. 3.* tamen, quod in casu hujus cap. furtive ordinatus irregularitatem incurrit, de quo supra.

Notandum quinto, solent Episcopi recepto, quando Ordines conferunt, sub pœna communicationis latæ sententia prohibere, ne deat se ingerere ordinandis, qui non fuerint ab Ordine ministrare, nec ad superiorem ascendere. Papæ dispensatione, *Lopez in pract. Con. c. 1. di. lit. B.* quod si Episcopus tempore, quo Ordinibus, utatur his verbis: *Nos interdicimus non examinatos, & approbatos*; tunc qui se ingerit, non erit ordinatus, sed iterum ordinatus in juncta illi pœnitentiâ, priusquam ordinatus graviter deliquit, *Rebuff. in pract. benef. di. 1. ad SS. Ordines male prom. Gl. 4. n. 19.* Hæc potest Episcopus, si crimen hoc sit occultum, deductum ad forum contentiosum, *vi. Causa 1. Sess. 24. c. 6. de ref. dispensare, Lopez c. 1.*

VI. Quæritur secundo, quæ sit pœna qui eodem die plures Ordines recipit? & eodem die recipit primam Tonsuram, & quædam nes minores, non incurrit irregularitatem, nec censuram: qui verò eodem die recipit quatuor Ordines, & simul Subdiaconatum, in quosdam DD. fit irregularis: secundum illam, solum incurrit suspensionem ab exercitio usu Ordinum sic susceptorum, propter *factum*. *Cum H. 2. h. r.* Nam quidam accessit ad Episcopum tempore ordinationis (ut ab eo ordinaretur) juxta consuetudinem patris ei consilii quatuor minores Ordines, quibus non contraxerat, sed conatum etiam (furtive, & citra conscientiam) Episcopi, qui id forte ob nimiam multitudinem nandorum non advertit; nam ideo hoc cap. sub hoc tit. quia furtive se fecit ordinari, *Rebuff. hic V. Excessus*. temerario ausu recepit. Rebuff. ad Papam Celestinum III. is, quia idem Episcopus in hoc facto multum excessit: mandavit Episcopo Diocesano, ut in minoribus tantum Ordinibus eum celebrare permitteret. Si verò Dominum hujus onis intrare voluerit, poterit Abbas ipsius, si dignus fuerit, in alijs Ordinibus cum eo dispensare, siquidem ita voluerit.

VII. Notandum primo, spectato jure antiquo, omnes quatuor Ordines minoribus recipi possunt simul, & una die conferri eodem, colligitur ex hoc c. & notat *Gl. ibid. V. Memor. 2. n. 1.* At verò Subdiaconatus, una cum minoribus Ordinibus, eadem die conferri non debet, ut notat *c. 2. h. r.* nisi alicubi vigeat contraria consuetudo, ut eodem die conferantur, & recipiantur jure communi non prohibentur, nisi plures seu majores Ordines conferri eodem die, ut in *praxi benef. tit. de Cleric. ad sac. Ordines male prom. 1. n. 18.* Neque verò consuetudo hæc contrahit recipiendi, una cum minoribus Ordinibus, vel Subdiaconatum, eodem die, est reprobata per Concil. Trid. *Sess. 23. c. 11. de ref. Navarr. in man. n. 71. in fine.* Sed de hoc alibi ex iustissimo articulo.

Notandum secundo, Episcopus cum eo Subdiaconatum furtive susceptum Ordinatus

noribus, dispensare potest, ut ministret tantum in Ordinibus minoribus, quippe non furtivè susceptis, cit. c. 2. & Barb. ibid. n. 3.

Additur verò in eod. c. quòd cum eo, qui Religionem ingressus est, si vita, & mores ejus exegerint, possit Abbas illius dispensare, scilicet quoad exercitium Ordinis majoris, sive Subdiaconatus furtivè suscepti, *Zaf. hic n. 6.* vel etiam in alijs Ordinibus, si eos fortè furtivè suscepit; & sic favore Religionis conceditur, quod aliàs non concederetur, *Gl. hic in notatis.* Porro quòd hic dicitur, Abbatem dispensare posse in hoc impedimento, sive irregularitatis, sive suspensionis, id ita intelligendum est, quòd id solum possint Abbates in casibus jure expressis; alioquin verò Abbatibus, alijsq; Prælati Episcopo inferioribus omnis potestas dispensandi est interdicta, nisi ex speciali jure eis fuerit concessa, quia graviora, & majora sunt reservata Episcopo, *Hofstiens. hic in fine, & Abb. n. 2.*

VIII. Respondetur secundò. Si quis duos Ordines majores, seu sacros, simul & eodem die, suscipiat, post præceptum Episcopi id sub excommunicatione prohibentis, suspensionem incurrit, ut in Ordinibus susceptis ministrare non possit, nisi cum eo dispenseret, ut constat ex c. *Innotuit. 3. & ult. h. t.* Nam quidam Clericus, & alij duo, cum litteris (dilectorijs) Episcopi sui accesserunt ad Episcopum Seguntinensem, ut Ordines ab eo reciperent. Cumque ab eodem Episcopo, priusquam ordinaret, sub sententia excommunicationis latæ fuisset prohibitum, ne quis ad duos Ordines (scilicet sacros, qui simul eodem die conferri non debent, c. *Litteras. 13. & c. Dilectus. 15. de temp. ordin. Gl. hic v. Ordines*) suscipiendos se ingereret; nihilominus tamen prædicti Clerici Subdiaconatus, &

Diaconatus Ordinem clandestinè susceperunt, Confultus super hoc Papa respondet, quòd illi in susceptis Ordinibus, de juris rigore, ministrare non debent (imò etiam de rigore sunt deponendi, c. *Cum illorum. 32. de sent. excomm.* quia receperunt Ordines contra sententiam excommunicationis, *Arg. c. Latrores. 4. de Cleric. excomm. minist. Gl. hic v. Ministrare*) veruntamen si ad Religionem aliquam se voluerint transferre: & peractâ penitentia eis injunctâ, pro arbitrio Episcopi Diocesis, laudabiliter ibi fuerint conversati, poterit idem Episcopus, de licentia Papæ, cum eis dispensare, ut in susceptis Ordinibus ministrent.

IX. Pro explicatione notandum primò. Et si duo Ordines sacri, simul eodem die, conferri non debent, collatio tamen valet, sed ordinati sunt suspensi ab executione, seu exercitio Ordinum sic susceptorum. Et licet aliàs recipiens simul duos Ordines sacros, suspenditur tantum ab executione ultimi Ordinis sic furtivè suscepti, cit. c. *Litteras. de temp. ordin.* at in casu hujus c. suspenditur ab executione omnium Ordinum, quia præcessit sententia excommunicationis, *Abb. hic n. 4.* Imò hoc casu non potest Episcopus dispensare in Ordinibus furtivè susceptis, suo jure, sed non nisi ex licentia Papæ, etiam si ordinatus Religionem intraret, ut haberetur in hoc c. Sed in prius susceptis, suo jure, potest dispensare, quando non præcessit excommunicatio, *Hofstiens. hic in fine, & Abb. n. 5.*

Notandum secundò. Potest Episcopus ad id, quod jure communi statutum est, sine appositione pænæ, per suum statutum adijcere pœnam, vel augere illam, quæ lege est imposita, ut colligitur ex hoc c. quia tunc non derogat dispositioni Juris communis, sed eam adjuvat, *Abb. hic n. 2.*

TITVLVS XXXI.

DE EXCESSIBUS PRÆLATORUM,
ET SUBDITORUM.

Hactenus actum est generaliter de varijs excessibus, seu delictis, tam Prælatorum, quàm Subditorum, nunc subjicitur hic Titulus, in quo specialiter agitur de excessibus, seu delictis Prælatorum in Subditos, & horum in Prælatos. Extat hic Titulus etiam in Sexto, & Clementinis.

§. I.

Qualiter possint, ac soleant Prælati Ecclesiastici excedere, seu delinquere in Subditos Clericos?

I.

ASSERTIO I. Delinquant in primis Episcopi, alijque Prælati, si Clericos subditos tallijs, vel exactionibus indebitis gravant, & nisi ad voluntatem suam pecuniam solvant, divinum Officium eis interdiciunt: vel injustè, & illicitè censuras in eos

ferunt, vel aliàs viliter, & inhonestè eos tractant, ut ipsos laicis despiciabiles reddant, prout habetur in c. *Pervenit. 1. h. t.* secundum integram ejus lectionem, ubi statuitur: quòd Episcopi Presbyteros, & alios Clericos quasi filios, ac fratres, benignè, ac fraternâ charitate fovere, & tractare debent. Quare mandat Papa Alexander III. Episcopis, ut eis tallias, & exactiones indebitas imponere non præsumant: nec de cætero indebitè, aut inhonestè eosdem tractent: & sine judicio Capituli sui, eos suspendere, vel eorum Ecclesias interdicto subijcere non attentent: neque duas Ecclesias, si una earum sufficiat ad necessariam sustentationem, eos tenere permittant (nisi una ab altera de-

pendeat,